

พัฒนาการของหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครู
ระยะตั้งกองฝึกหัดครู ระหว่าง
พ.ศ. 2483-2496

กองฝึกหัดครูจัดตั้งขึ้นในสังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อทำหน้าที่จัดการและดูแลโรงเรียนฝึกหัดครูประเภทต่าง ๆ ทุกประเภท ที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ดวงเดือน พิศาลบุตร 2512 : 59) ทั้งนี้ก็เพราะว่าประเทศไทยหลังจากได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 แล้ว รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม โดยขยายขอบข่ายงานและอำนาจหน้าที่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2507 : 771) จึงให้ยุบกรมศึกษาธิการ และให้ตั้งกรมใหม่ขึ้นมา คือกรมวิชาการศึกษา และกรมสามัญศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2482 และต่อมากรมสามัญศึกษาก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมวิสามัญศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2495 (บำรุง กลัดเจริญ 2506 : 61)

หลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในหลักสูตรการฝึกหัดครูประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในสถาบันการฝึกหัดครู ระยะตั้งกองฝึกหัดครู ระหว่าง พ.ศ. 2483-2496 ที่พอจะค้นหาจากหลักฐานต่าง ๆ ได้ มีดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรประโยคครูการเรือน ระหว่าง พ.ศ. 2484-2492

1.1 หลักสูตรอบรมการเรือนตอนต้น พ.ศ. 2484

เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2484 ภายหลังจากที่ได้ตั้งโรงเรียนวิสามัญการเรือนขึ้นเป็นครั้งแรก ที่วังกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2477 แล้ว (กรมการฝึกหัดครู 2517 : 40) หลักสูตรอบรมการเรือนตอนต้น พ.ศ. 2484 เป็นหลักสูตรที่รับผู้จบประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นกลาง แผนกการเรือน มาอบรม 1 ปี โดยมีความมุ่งหมายเพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้วในหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นกลางแผนกการเรือน พร้อมทั้งให้หลักการสอนตามหลักวิชาครูและกำหนดรายวิชาต่าง ๆ

ให้เรียน 10 วิชา คือ (คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2527 : 113-115) 1. วิชาครู 2. มาตรฐานวิชาชีพ 3. อาหารวิทยา 4. การฝีมือ 5. วาดเขียน 6. การครัว 7. การประดิษฐ์ของเบ็ดเตล็ด 8. การตัดเย็บเสื้อผ้า 9. คนตรี (สอนนอกเวลา) 10. พลศึกษา (สอนนอกเวลา) (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรฉบับนี้ โดยให้จัดการเรียนการสอน ใวนอกเวลาเรียน ในส่วนรายละเอียดของหลักสูตรวิชาพลศึกษาตามที่กำหนดไว้นี้ไม่สามารถ ค้นหาหลักฐานได้ ดังนั้นจึงอาจสันนิษฐานได้ว่า วิชาพลศึกษามีความสำคัญต่อการผลิตครู การเรียนเช่นเดียวกับหลักสูตรการฝึกหัดครูประเภทอื่น โดยคงจะมีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียน ฝึกหัดครูการเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 หลักสูตรฝึกหัดครูการเรือน พ.ศ. 2490

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2490 โดยรับนักเรียนที่จบจาก ประกาศนียบัตรการเรือนชั้นสูง มาอบรม 1 ปี และมีความมุ่งหมายเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้ เรียนมาแล้วจากหลักสูตรประกาศนียบัตรการเรือนชั้นสูง พร้อมทั้งให้หลักการสอนตามหลักวิชา ครู และกำหนดให้เรียนวิชาต่าง ๆ ใน 2 กลุ่มวิชา คือ (คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคม ศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2527 : 115)

1. วิชาครู มีเรียนวิชาหลักวิชาครูทั่วไป จิตวิทยา หลักการสอน ทั่วไปและวิธีสอนวิชาเฉพาะ การสอนในที่ประชุม และภาพกระดานดำ

2. วิชาทั่วไป มีเรียนวิชาศีลธรรม พลศึกษา ขับร้องและคนตรี ตัดเสื้อ การครัว การเรือน การฝีมือ และวาดเขียน (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรฉบับนี้ ได้รับการจัดไว้ในกลุ่มวิชา ทั่วไป ในส่วนรายละเอียดของหลักสูตรวิชาพลศึกษาตามที่กำหนดไว้นี้ไม่สามารถ ค้นหาหลักฐาน ได้ ดังนั้นจึงอาจสันนิษฐานได้ว่าคงจะมีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนฝึกหัดครูการ เรือนมีสุขภาพ พลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพการเรือนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับหลักสูตรอบรมการเรือนตอนต้น พ.ศ. 2484

1.3 หลักสูตรประโยคครูการเรือน พ.ศ. 2492

เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2492 โดยได้ปรับปรุงแก้ไขมาจากหลักสูตรการเรือน พ.ศ. 2483 เพื่อให้หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรการฝึกหัดครูที่ต่อจากชั้นมัธยมปีที่ 6 และได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 3 ปี สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเป็นครูการเรือน และกำหนดเวลาเรียนไว้ 2 ปี สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเป็นแม่เรือน วิชาที่กำหนดให้เรียนแบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ (วิทยากรย 2493 : 6472)

1. หมวดวิชาการเรือน มีเรียนวิชาการครัว การช่างตัดเสื้อ การฝีมือ การประดิษฐ์ การแต่งงานและการครองบ้าน สรีรวิทยาและสุขวิทยา มารดาและการบริบาลทารก วิทยาศาสตร์ และการพยาบาลประจำบ้าน

2. หมวดวิชาสามัญ มีเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วาดเขียน ชั้ร่องและดนตรี และพลศึกษา

3. หมวดวิชาครู มีเรียนวิชาจิตวิทยา หลักการศึกษา หลักการสอน วิธีสอนวิชาการเรือน และวิชาครูภาคปฏิบัติ (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรฉบับนี้ ได้รับการจัดไว้ในหมวดวิชาสามัญ และจัดให้เรียนตลอดทั้ง 3 ปี โดยจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ คือ กายบริหารและการเล่น กีฬา และกีฬากลางแจ้ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาในหลักสูตรการฝึกหัดครูการเรือนฉบับนี้ได้กำหนดกิจกรรมพลศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ โดยอาจจะมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกายเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทำให้มีร่างกายแข็งแรง มีสมรรถภาพทางกายที่ดี รวมทั้งอาจจะมุ่งส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด และก็ยังอาจจะเป็นการสร้างทักษะทางกีฬาให้กับผู้เรียน สามารถเล่นกีฬาเป็นเพื่อที่จะได้นำเอาไปใช้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพได้ต่อไปในอนาคต ยิ่งกว่านั้นแล้วหลักสูตรฉบับนี้ก็ยังคงจัดให้มีการเรียนวิชาสรีรศาสตร์และสุขวิทยา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับวิชาพลศึกษาอีกด้วย

2. หลักสูตรประโยคครูอนุปาล ระหว่าง พ.ศ. 2484-2495

2.1 หลักสูตรประโยคครูอนุปาล พ.ศ. 2484

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2484 ภายหลังจากที่กระทรวง
 ธรรมการได้ตั้งโรงเรียนอนุปาลละอออุทิศขึ้นที่โรงเรียนกรเรียนพระนคร เมื่อปี พ.ศ. 2483
 และให้อยู่ในสังกัดกองฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา (คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2527 : 123-125) โดยรับนักเรียนที่จบประกาศนียบัตรประโยคครู
 ประถมมาเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรประโยคครูอนุปาล พ.ศ. 2484 เป็นเวลา 1 ปี
 เมื่อเรียนสำเร็จแล้วถ้าเข้ารับราชการครูจะได้รับเงินเดือนเดือนละ 65 บาท และกำหนด
 ให้เรียนวิชาต่าง ๆ ดังนี้ (เบญจมา แสงมะลิ 2516 : 95-97) 1. วิชาครูอนุปาล
 2. จิตวิทยาเด็กเล็ก 3. วิธีสอนแบบมอนเตสซอร์และวิธีใช้เครื่องมือของมอนเตสซอร์
 4. วิธีสอนวิชาเฉพาะ มีเรียนวิชาภาษาไทยและนิทาน เลขคณิต สุขศึกษา สังคมศึกษา
 ฝึกประสาท เพลงและดนตรี การเดินรำตามจังหวะเพลง การทำสวนครัว วาดเขียน
 ปั้น และตัดปะพับसानกระดาษ 5. การทำอุปกรณ์การสอนและการประดิษฐ์ของจากวัสดุ
 เหลือใช้ 6. การสังเกตการสอน 7. การฝึกสอน (ตั้งปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

การเรียนการสอนวิชาวิธีสอนการเดินรำตามจังหวะเพลงในหลักสูตร
 ฉบับนี้ ก็คงจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาพลศึกษานั้นเอง และก็คงจะมีความ
 มุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของวิธีการสอนและมีความสามารถในการ
 สอนวิชาการเดินรำตามจังหวะเพลงได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดจาก
 ลักษณะนิสัยตามธรรมชาติของเด็กในวัยอนุปาลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วก็อาจจะเป็นการ
 สร้างทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง สร้างความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างประสาท
 กับกล้ามเนื้อให้ดียิ่งขึ้น และยิ่งไปกว่านี้หลักสูตรฉบับนี้ก็ยังสามารถจัดให้มีการเรียนวิชาสุขศึกษา
 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับวิชาพลศึกษาอีกด้วย

2.2 หลักสูตรประโยคครูอนุปาล พ.ศ. 2486

เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2486 เพราะเนื่องจากว่ากระทรวงศึกษาธิการ
 ได้จัดตั้งโรงเรียนอนุปาลในต่างจังหวัดเพิ่มมากขึ้น จึงให้กำหนดระเบียบการและหลักสูตร

ประกาศนียบัตร พ.ศ. 2486 ขึ้นมาใหม่ดังนี้ (เบญจา แสงมะลิ 2516 : 97-106) คุณสมบัติของผู้สมัครเรียนจะต้องเป็นผู้ที่สอบไล่ได้ประกาศนียบัตรประกาศนียบัตรประโยคการเรือนชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรประโยคครูประถม และสามารถออกไปสอนในโรงเรียนอนุบาลตามจังหวัดต่าง ๆ ได้ และหลักสูตรฉบับนี้กำหนดเวลาเรียนไว้ 1 ปี โดยกำหนดให้เรียนวิชาต่าง ๆ 18 วิชา คือ 1. วิชาอนุบาล 2. จิตวิทยาเด็กเล็ก 3. โรคของเด็ก 4. หลักการสอน 5. วิธีสอนวิชาเฉพาะ 6. การใช้เครื่องมือของฟร็อบเบลและมอนเตสซอรี 7. งานธุรการ 8. เพลง เกม และการแสดงท่าทาง 9. ดนตรี 10. วาดเขียน 11. ปั้น 12. วิธีทำโปสเตอร์ 13. การพดัดปะกระดาษ 14. การทำอุปกรณ์และประดิษฐ์ของช่วยพิเศษวัสดุ 15. การสังเกตการสอน 16. การสอนในที่ประชุม 17. การเล่นนิทานและวรรณคดีเด็ก 18. การฝึกสอน (ตั้งปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

การเรียนการสอนวิชาเกมในหลักสูตรฉบับนี้ ก็คงจะเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของวิชาพลศึกษานั้นเอง และวิชาเกมนี้ก็อาจจะมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และมีความสามารถนำไปสอนนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือสามารถจัดกิจกรรมเกมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเจริญเติบโตและการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล เช่นการจัดกิจกรรมการเล่นกะบะทราย เกมการเล่นเลียนแบบ เกมการเล่นเป็นนิทาน และเกมอื่น ๆ เป็นต้น

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตร พ.ศ. 2495

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2495 โดยได้ปรับปรุงแก้ไขมาจากหลักสูตรประกาศนียบัตร พ.ศ. 2486 เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดสาระสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2495 : 1-22) ให้เป็นหลักสูตรสำหรับการฝึกหัดครูเพื่อสอนชั้นเด็กเล็ก โดยรับผู้ที่เรียนสำเร็จจากชั้นประถมศึกษาขึ้นมาเรียนตามหลักสูตรเป็นเวลา 3 ปี สำหรับในชั้นปีที่ 3 เปิดรับผู้ที่สอบไล่ได้ในชั้นปีที่ 2 ของหลักสูตรประกาศนียบัตรการเรือน หรือชั้นปีที่ 2 ของหลักสูตรประโยคครูประถม หรือชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา แล้วมาเรียนวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในชั้นปีที่ 3 เป็นเวลา 1 ปี สำหรับรายวิชาต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ให้เรียนตลอดทั้ง 3 ปีนั้น ได้กำหนดไว้ใน 9 หมวดวิชา คือ

แต่่งความ

ไวยากรณ์

เรชาคณิต

ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์

และการปั้น

1. หมวควิชาภาษาไทย มีเรียนวิชาหลักภาษา วรรณคดี และ

2. หมวควิชาภาษาอังกฤษ มีเรียนวิชาวรรณคดี แปล และแต่ง-

3. หมวควิชาคณิตศาสตร์ มีเรียนวิชาเลขคณิต พีชคณิต และ

4. หมวควิชาวิทยาศาสตร์ มีเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปและปฏิบัติการ

5. หมวควิชาสังคมศึกษา มีเรียนวิชาศีลธรรม หน้าที่พลเมือง และ

6. หมวควิชาครู มีเรียนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษา หลักการศึกษา หลักการสอน จิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก วิธีสอนเด็กเล็ก และวิชาครูภาคปฏิบัติ

7. หมวควิชาพลศึกษา มีเรียนวิชาสุขศึกษา และการเล่นของเด็ก

8. หมวควิชาศิลปะและการงาน มีเรียนวิชาวาดเขียน การประดิษฐ์

9. หมวควิชาขับร้องและดนตรี (ตั้งปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรฉบับนี้ ใต้รับการจัดไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยกำหนดหลักสูตรและการเรียนการสอนไว้ดังนี้ คือ

หมวควิชาพลศึกษา มีรายการที่ต้องสอนคือ

1. วิชาสุขศึกษา

อาหารและโภชนาการ

สุขภาพของเด็กเล็ก ความเจริญเติบโตของร่างกาย อาหาร

การออกกำลังกาย และการพักผ่อน

โรคของเด็ก วิธีสังเกตอาหารของโรค ข้อเสนอแนะในการ

รักษาเบื้องต้น การป้องกัน

วิธีบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

2. วิชาการเล่นของเด็ก

การเล่นต่าง ๆ การเก็บและรักษาเครื่องเล่น
อุบัติเหตุและการป้องกัน

วิชาพลศึกษาตามที่ได้อ้างมานี้ จะเห็นได้ว่าหลักสูตรได้เน้นกิจกรรม ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของวิชาสุขศึกษา และส่วนของวิชาการเล่นของเด็ก โดยคงจะมีความมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และสามารถปฏิบัติการทางพลศึกษาได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปสอนนักเรียนระดับชั้นอนุบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการจัดกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และสอดคล้องกับลักษณะนิสัยตามธรรมชาติของเด็กด้วย นอกจากนี้ก็คงจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกาย โดยการบริหารร่างกายและเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดี และเพื่อให้รู้จักวิธีการเก็บรักษาอุปกรณ์การเล่นได้อย่างถูกวิธี ซึ่งจะเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเล่นได้ อีกทางหนึ่งด้วย

3. หลักสูตรประโยคครูมูล ระหว่าง พ.ศ. 2486-2495

3.1 หลักสูตรประโยคครูมูล พ.ศ. 2486

เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2486 โดยกำหนดให้เรียนวิชาต่าง ๆ 13

13 วิชา คือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2490 : 1-3) 1. วิชาหน้าที่พลเมืองศีลธรรม และการสมาคม 2. ภาษาไทย 3. ภาษาอังกฤษ 4. เลขคณิต 5. วิทยาศาสตร์ 6. ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ 7. แผนที่ 8. วาดเขียน 9. การฝีมือและการเรือน 10. วิชาครู 11. ขับร้อง (เรียนนอกเวลา) 12. วิชาลูกเสือหรืออนุสภากาชาด (เรียนนอกเวลา) 13. พลศึกษา (เรียนนอกเวลา) (ทั้งปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรฉบับนี้ กำหนดให้จัดการเรียนไว้นอกเวลาเรียนโดยให้หัดคอนเข้า ทุกวันก่อนเข้าเรียน วันละไม่น้อยกว่า 30 นาที และให้ฝึกซ้อมกีฬาในคอนบ่ายหลังเลิกเรียน แล้ว ทั้งนี้หลักสูตรได้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กายบริหาร

1.1 อบรมจิตใจเด็กให้รักการพลศึกษา เป็นผู้อยู่ในระเบียบวินัย มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความอดทน รู้แพ้รู้ชนะ มีความประพฤติที่ดีและมีความมานะและพยายาม โดยวิธีให้เด็กท่องเที่ยวจนชื่นใจ คือ "วินัย สามัคคี อดทน มานะ หมั่นเพียร"

1.2 ศึกษาการบริหาร ชั้น ป. 1-ม.4

1.3 ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกกายบริหารด้วยสัญญาณทวิหรือสัญญาณ

อื่น ๆ ได้

1.4 แปรชวณกายบริหารง่าย ๆ ได้

2. กรีฑา เป็นประเภทการแข่งขันสำหรับชั้น ม. 4-ม. 6

2.1 หมวกวิ่ง มีวิ่ง 100 ม. วิ่ง 200 ม. วิ่ง 400 ม.

และวิ่ง 800 ม.

2.2 หมวกกระโดด มีวิ่งข้ามรั้ว กระโดดสูง กระโดดไกล

และกระโดดค้ำ

2.3 หมวกทุ่ม ฟัน ขว้าง เทวียง มีทุ่มแหลน ขว้างจักร

และทุ่มน้ำหนัก

3. เกมเล่น

3.1 เกมเล่นในร่มเพื่อสมาคม เช่น หมากกรุก หมากฮอส

เป็นต้น

3.2 เกมกลางแจ้ง เช่น ห่วงข้ามตาข่าย ตะกร้อ เป็นต้น

4. ยิมนาสติกส์ มีเรียน ยืดหยุ่น ทบกระโดด เป็นต้น เพื่อทำ

การสอนไม่เกินชั้น ม. 3 ได้

วิชาพลศึกษาตามที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ได้รับการพัฒนามากขึ้น ในหลักสูตรประโยคครูมูล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถออกไปสอน

วิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ นอกจากนี้ก็เพื่ออบรมให้ ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความสามัคคีต่อหมู่คณะ มีความอดทน มีความมานะพยายามและมีความขยันหมั่นเพียรเป็นสำคัญ จนกระทั่งสามารถท่องได้อย่างขึ้นใจว่า "วินัย สามัคคี อดทน มานะ หมั่นเพียร" และเพื่อที่จะมุ่งส่งเสริมให้ร่างกายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีความเจริญทางด้านสติปัญญา มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง โดยได้รับความสนุกสนานจากการ เล่นกีฬาต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมการเล่นในร่มเพื่อสังคมด้วย ซึ่งจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกิจกรรมสันทนาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ยิ่งกว่านี้แล้วหลักสูตรฉบับนี้ก็ยิ่งจัดให้มีการเรียนวิชาลูกเสือหรือ อนุสภากาชาด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิชาพลศึกษาอีกด้วย

3.2 หลักสูตรประโยคครูมูล พ.ศ. 2495

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2495 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงแก้ไขมาจากหลักสูตรประโยคครูมูล พ.ศ. 2486 เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น และได้กำหนดสาระสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2495 : 1-12) ให้หลักสูตรฉบับนี้เป็นหลักสูตรสำหรับการฝึกหัดครู เพื่อสอนชั้นประถมศึกษา กำหนดเวลาเรียน ไร่ 1 ปี ผู้ที่จะเข้าเรียนต้องจบชั้นประโยคมัธยมศึกษา หรือชั้นอื่นใดที่กระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควร และกำหนดให้เรียนวิชาต่าง ๆ 7 วิชา คือ 1. หลักการศึกษา 2. พัฒนาการของเด็กและจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก 3. หลักการสอน 4. หลักสูตรชั้นประถมศึกษา ระเบียบวิธีสอนและการสอนภาคปฏิบัติ 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. การฝีมือและการงาน 7. ขบร้องและดนตรี (คังปรากฏอยู่ในภาคผนวก) วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรฉบับนี้ได้ กำหนดหลักสูตรและการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การรู้จักคุณค่าของพลศึกษา

สุขภาพและความสมบูรณ์แห่งร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า การพักผ่อน และการออกกำลังกาย

ความเป็นนักกีฬา การเล่นเป็นชุด ความยุติธรรม น้ำใจนักกีฬา ความรักต่อหมู่คณะ

การพักผ่อนและการ เล่นเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งในชีวิตทั้งผู้ใหญ่

และเด็ก

2. การฝึกพลศึกษา

ให้มีการฝึกพลศึกษาเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ความสมบูรณ์ ไหวพริบ และขันแข็งในการเล่น กับทั้งให้สามารถทำการสอนวิชาพลศึกษาแก่เด็กในชั้นประถมศึกษาได้ด้วย โดยจัดให้มีการเล่นต่าง ๆ เช่น กายบริหาร การเล่นเกมเบ็ดเตล็ด การเล่นที่เป็นเบื้องต้นของกีฬาต่าง ๆ การกระโดดเชือก และการเล่นที่ใช้จังหวะ กรีฑา กีฬา การว่ายน้ำ และการเล่นที่ประกอบด้วยการเล่น การวิ่ง การกระโดด การปีนป่าย การขว้าง การทรงตัว ฯลฯ

3. การจัดระเบียบและอุปกรณ์

การจัดระเบียบของชั้นและการแบ่งหมู่ การจัดรุ่น การตัดสิน การจัดการแข่งขันกีฬาและวันกีฬา การจัดหาเครื่องอุปกรณ์ และการบำรุงรักษาสนามเล่น และเครื่องอุปกรณ์

วิชาพลศึกษาตามที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าได้รับการพัฒนามากยิ่งขึ้นไปอีก ทั้งนี้ก็เพราะว่าวิชาพลศึกษาได้มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาเพิ่มมากยิ่งขึ้น เป็นระบบระเบียบดีขึ้น ทั้งยังกำหนดให้มีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วย และหลักสูตรฉบับนี้ได้เน้นกิจกรรมการฝึกพลศึกษา การรู้จักคุณค่าของพลศึกษาและการจัดระเบียบและอุปกรณ์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาพลศึกษาภาคทฤษฎี และเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดและปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ ของวิชาพลศึกษา จนมีความรู้และความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาได้ นอกจากนี้แล้วก็ยังมี ความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้ อันจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพพลานามัย แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬา และมีความสามารถในการตัดสินกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้อีกเช่นเดียวกัน และยิ่งไปกว่านั้นหลักสูตรฉบับนี้ยังได้จัดให้เรียนวิชา สุขศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิชาพลศึกษาอีกด้วย และหลักสูตรประโยคครูมูลนี้ก็ได้เลิกใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2498 เป็นต้นไป (กรมวิสามัญศึกษา 2499 : 84)

4. หลักสูตรประโยคครูประถม ระหว่าง พ.ศ. 2491-2496

4.1 หลักสูตรประโยคครูประถม พ.ศ. 2491

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2491 เพราะเนื่องจากว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรนี้ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้เป็นหลักสูตรการฝึกหัดครูที่ต่อจากชั้นประโยคมัธยมปลาย ใช้เวลาเรียน 3 ปี หรือต่อจากหลักสูตรชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา ใช้เวลาเรียน 1 ปี และได้กำหนดให้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ใน 8 หมวดวิชา คือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2492 : 1-23)

1. หมวดวิชาสังคมศึกษา มีเรียนวิชาศีลธรรม หน้าที่พลเมืองและ
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์
2. หมวดวิชาภาษาไทย มีเรียนวิชาหลักภาษาวรรณคดี และแต่งความ
3. หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีเรียนวิชาวรรณคดี แปล และแต่ง-
ไวยากรณ์
4. หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีเรียนวิชาเลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิต
และตรีโกณมิติ
5. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีเรียนวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา
และปฏิบัติการ
6. หมวดวิชาครู มีเรียนหลักการศึกษากฎการสอน จิตวิทยา
มีสอนวิชาเฉพาะ และวิชาครูภาคปฏิบัติ
7. หมวดวิชาพลศึกษา (สอนนอกเวลาเรียน) มีเรียนวิชากายบริหาร
และการเล่น ยืดหยุ่น ทีบกระโดดและราวคู้ (เฉพาะนักเรียนชาย) กรีฑา และกีฬา
(สำหรับนักเรียนชาย มีเรียนกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล รักบี้ มวย และยูโด และสำหรับ
นักเรียนหญิงมีเรียนกีฬาเนตบอล วอลเลย์บอล ห่วงข้ามตาข่าย และอื่น ๆ เป็นต้น)
8. หมวดวิชาการศึกษาฝีมือและการงาน (สอนนอกเวลาเรียน) ให้เลือก
ฝึกฝนในการงานหรือการฝีมือ ประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ก. ทำสวน

- ข. เลี้ยงสัตว์ ค. ช่างไม้ ง. ช่างเครื่องต่าง ๆ จ. การเรือนและการครัว
ฉ. การช่างสตรี

นอกจากนี้แล้วให้จัดการสอนวิชาซ้ำร้องในเวลาเรียนอีกสัปดาห์ละ
1 ชั่วโมง (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรฉบับนี้ ก็คงจะมีความมุ่งหมาย
เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านทักษะ ความสามารถในการแข่งขันในการเล่น เพื่อพัฒนาให้ร่างกาย
มีความแข็งแรง มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานจากการเล่น
กีฬาประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้จะให้ผู้รู้จักนำไปเล่นเพื่อออกกำลังกายและเพื่อเป็นกิจกรรมสันทนาการ
ในเวลาว่างได้ นอกจากนี้แล้วก็คงจะให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ความสามารถในสิ่งต่าง ๆ
เหล่านั้นไปสอนนักเรียนในโรงเรียนได้อีกด้วย

5. หลักสูตรประโยคครูมัธยม ระหว่างปี พ.ศ. 2492-2499

5.1 หลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492

หลักสูตรฉบับนี้เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2492 ภายหลังจากที่กระทรวง
ศึกษาธิการได้เปิดขึ้นการฝึกหัดครูมัธยมแบบสหศึกษาขึ้นที่โรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลัย ในปี
พ.ศ. 2484 และได้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยมขึ้น ในปี พ.ศ. 2485 (กระทรวงศึกษาธิการ
2507 : 773) นอกจากนี้ก็ยังได้เปิดแผนกฝึกหัดครูมัธยมที่โรงเรียนเตรียมอุดม พญาไท
กรุงเทพ ฯ ขึ้นอีกแห่งหนึ่งด้วย เมื่อปี พ.ศ. 2490 โดยจัดให้เป็นโรงเรียนสหศึกษา
ประเภทเดินเรียน เช่นเดียวกัน (กรมการฝึกหัดครู 2527 : 18)

หลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492 ได้รับการปรับปรุงแก้ไขขึ้น
มาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยมากยิ่งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ครูมีความรู้สูงขึ้น
จนสามารถออกไปทำการสอนในระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาได้ และเพื่อให้เป็นหลักสูตรการ
ฝึกหัดครู ต่อจากหลักสูตรประโยคครูประถม ทั้งนี้ได้กำหนดหลักสูตรไว้ 3 แผนกด้วยกัน คือ
แผนกกลาง แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกอักษรศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตาม
ความถนัด และได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 2 ปี สำหรับหลักสูตรทั้ง 3 แผนกนี้ก็ได้กำหนดให้มีการ
การเรียนการสอน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2492 : 1-39)

แผนกกลาง มีเรียนวิชาต่าง ๆ ใน 7 หมวดวิชา คือ 1 ภาษาไทย

2. ภาษาอังกฤษ 3. คณิตศาสตร์ 4. วิทยาศาสตร์ 5. ประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์
6. วิชาครู และ 7. พลศึกษา

แผนกวิทยาศาสตร์ มีเรียนวิชาต่าง ๆ ใน 6 หมวดวิชา คือ

1. ภาษาไทย 2. ภาษาอังกฤษ 3. คณิตศาสตร์ 4. วิทยาศาสตร์ 5. วิชาครู
- และ 6. พลศึกษา

แผนกอักษรศาสตร์ มีเรียนวิชาต่าง ๆ ใน 7 หมวดวิชา คือ

1. ภาษาไทย 2. ภาษาอังกฤษ 3. คณิตศาสตร์ 4. ภาษาเลือก 5. ประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์ 6. วิชาครู และ 7. พลศึกษา (ตั้งปรากฏอยู่ในภาคผนวก)) วิชา
- วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรทั้ง 3 แผนกนี้ กำหนดให้มีการสอนกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เหมือนกัน คือ กายบริหารและการเล่น ยืดหยุ่น ทีบกระโดด รวทู้และราวเดี่ยว กรีฑา และกีฬาประเภทต่าง ๆ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาตามที่กล่าวมานี้ ก็คงจะมีความมุ่งหมาย เช่นเดียวกับหลักสูตรประโยคครูประถม พ.ศ. 2491 คือ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าหลักสูตรได้กำหนดให้มีกิจกรรมกายบริหาร และการเล่น ยืดหยุ่น กรีฑา และกีฬาประเภทต่าง ๆ อยู่ด้วยเช่นเดียวกัน และหลักสูตรครุมัธยมได้เลิกใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2499 เป็นต้นไป (กรมการฝึกหัดครู 2517 : 20)

6. หลักสูตรประโยคครูการงานสันหัด พ.ศ. 2496-2499

6.1 หลักสูตรประโยคครุมัธยมศึกษาการงานสันหัด พ.ศ. 2496

เริ่มใช้เมื่อ พ.ศ. 2496 ที่โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย ทั้งนี้ก็เพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการมีความประสงค์ที่จะผลิตครูสอนวิชาหัดศึกษาขึ้นมาโดยเฉพาะ โดยรับนักเรียนที่จบจากชั้นฝึกหัดครูประถมปีที่ 2 แล้วมาเรียนตามหลักสูตรนี้อีกเป็นเวลา 2 ปี และได้กำหนดให้เรียนวิชาการงานสันหัด และวิชาการสันหัด ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู 2517 : 27 ; บำรุง กลัดเจริญ 2506 : 70)

1. วิชาการงานสันหัด มีเรียนวิชางานไม้ และการสร้างอุปกรณ์ การสอน (สำหรับชาย) มีเรียนวิชางานเสื้อผ้า งานครัว เกษตรศึกษา การอนามัยและการพยาบาล (สำหรับหญิง)

2. วิชาการสันหัด ให้ไปเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม และเรียนตามหลักสูตรครูมัธยมแผนกกลาง

หลักสูตรครูมัธยมแผนกกลางตามที่ระบุไว้นี้ อาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นหลักสูตรประโยคครูมัธยมแผนกกลาง ฉบับปี พ.ศ. 2492 ทั้งนี้ก็เพราะว่าเป็นหลักสูตรที่ใช้ผลิตครูมัธยมในโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยมในเวลานั้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในหลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492 มีเรียนรายวิชาต่าง ๆ ใน 6 หมวดวิชา คือ 1. ภาษาไทย 2. ภาษาอังกฤษ 3. คณิตศาสตร์ 4. วิทยาศาสตร์ 5. วิชาครู และ 6. พลศึกษา (ดังปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาในหลักสูตรนี้ ก็คงจะมีกิจกรรมการเรียน การสอน และความมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาเช่นเดียวกับหลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492 ทุกประการ ยกเว้นเฉพาะในความมุ่งหมาย เพื่อให้สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่า หลักสูตรฉบับนี้มุ่งเน้นการผลิตครูเฉพาะสาขาวิชา คือ หัตถศึกษาเท่านั้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงอาจจะไม่มีความมุ่งหมายให้ออกไปสอนวิชาพลศึกษาก็เป็นได้

สรุปผลการวิเคราะห์

โดยสรุปแล้ว หลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในหลักสูตรการฝึกหัดครู ระยะตั้งกองฝึกหัดครู ระหว่าง พ.ศ. 2483-2496 มีหลักสูตรอบรมการเรือนคอนตัน พ.ศ. 2484 หลักสูตรประโยคครูอนุบาล พ.ศ. 2484 หลักสูตรประโยคครูอนุบาล พ.ศ. 2486 หลักสูตรประโยคฝึกหัดครูมูล พ.ศ. 2486 หลักสูตรฝึกหัดครูการเรือน พ.ศ. 2490 หลักสูตรประโยคครูประถม พ.ศ. 2491 หลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492 หลักสูตรประโยคครูการเรือน พ.ศ. 2492 หลักสูตรประโยคครูอนุบาล พ.ศ. 2495 หลักสูตรประโยคครูมูล พ.ศ. 2495 และหลักสูตรประโยคครูมัธยมศึกษาการงานสันหัด พ.ศ. 2496 ซึ่งแต่ละ

หลักสูตรเหล่านี้ ก็ได้จัดให้มีวิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรทั้งสิ้น โดยมีความมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาในแต่ละหลักสูตรดังกล่าวแล้ว มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี หรือมุ่งให้ผู้เรียนสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้ หรือทั้งมุ่งให้ผู้เรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้ด้วย วิชาพลศึกษานี้อาจจะเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น บางหลักสูตรเรียกว่าวิชาพลศึกษา การเดินรำตามจังหวะเพลงหรือเกม นางหลักสูตรถือเป็นส่วนหนึ่งของหมวดวิชาสามัญ หรือวิชาวิธีสอนวิชาเฉพาะ และกิจกรรมพลศึกษาที่สอนในหลักสูตรเหล่านี้มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การจัดระเบียบและอุปกรณ์ การตัดสินกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬา การรู้จักคุณค่าของพลศึกษา การฝึกพลศึกษา อุบัติเหตุและการป้องกัน ภายบริหารและการเล่น ยิมนาสติกส์ ยืดหยุ่น ทั้บกระโดด รววกู้ รววเดี่ยว การเดินรำตามจังหวะเพลง กรีฑา เกมต่าง ๆ (เกมในร่มเพื่อสมาคมมี หมากรุกลไทย หมากรุกลฝรั่ง สอ์ส ฯลฯ และเกมกลางแจ้งมี ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ห่วงข้ามตาข่าย ตะกร้อวงเล็ก วงใหญ่ เนตบอล รักบี้) และกีฬาอื่น ๆ เช่น มวย ยูนิทสู เป็นต้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์หลักสูตรแต่ละประเภทที่ได้ระบุความมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาและประเภทของกิจกรรม
ระยะตั้งกองฝึกหัดครู ระหว่าง พ.ศ. 2483-2496

ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี		ความมุ่งหมายเพื่อให้สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้		ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้	
หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน
1. หลักสูตรอบรมการ เรือนตอนต้น พ.ศ. 2484	- วิชาพลศึกษา	1. หลักสูตรประโยค ครูอนุปาล พ.ศ.2484	- วิชาวิธีสอนวิชาเฉพาะ - การเดินรำตาม จังหวะเพลง	1. หลักสูตรประโยค ฝึกหัดครูมูล พ.ศ. 2486	- วิชาพลศึกษา - กายบริหาร กรีฑา เกมเล่น (เกมเล่นในร่ม เพื่อสมาคมเช่น หมากกรุก ไทย หมากกรุกฝรั่ง หมาก ฮอร์ด ฯลฯ และเกม กลางแจ้งเช่น ห่วงข้าม ตาข่าย ตะกร้อวงเล็ก วงใหญ่) และยิมนาสติกส์
2. หลักสูตรฝึกหัดครู การเรือน พ.ศ.2490	- วิชาพลศึกษา	2. หลักสูตรประโยค ครูอนุปาล พ.ศ.2486	- เกม	2. หลักสูตรประโยค ครูประถม พ.ศ.2491	- วิชาพลศึกษา - กายบริหารและการ เล่น ยืดหยุ่น ทบกระโดด
3. หลักสูตรประโยค ครูการเรือน พ.ศ.2492	- หมวควิชาสามัญ - วิชาพลศึกษา กายบริหารและการ เล่น กรีฑาและกีฬา กลางแจ้ง				
4. หลักสูตรประโยค ครูมัธยมการงานสันหัด	- หมวควิชาพลศึกษา กายบริหารและการ				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี		ความมุ่งหมายเพื่อให้สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้		ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้	
หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน
พ.ศ.2496	เล่น ยืดหยุ่น ทีบกระโดด ราวคู่ กรีฑาและกีฬา ประเภทต่างๆ			3. หลักสูตรประโยค ครูมัธยม พ.ศ.2492	และราวคู่ กรีฑาและเกม (ฟุตบอล รักบี้ ญูญิตสู เนตบอล บาสเกตบอล มวย วอลเลย์บอล ฯลฯ) - หมวดวิชาพลศึกษา - กายบริหารและการ เล่น ยืดหยุ่น ทีบกระโดด ราวคู่ ราวเดี่ยว กรีฑา และกีฬาประเภทต่างๆ
				4. หลักสูตรประโยค ครูอนุบาล พ.ศ.2495	- หมวดวิชาพลศึกษา สุขศึกษา (อาหารและ โภชนาการ สุขภาพของ เด็กเล็ก โรคของเด็ก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี		ความมุ่งหมายเพื่อให้สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้		ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้	
หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน
				<p>5. หลักสูตรประโยค ครูมูล พ.ศ.2495</p>	<p>ดูแลวิธีบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย) และการ เล่นของเด็ก (การเล่น ต่างๆ การเก็บและรักษา เครื่องเล่น อุบัติเหตุและ การป้องกัน)</p> <p>- วิชาพลศึกษา - การรู้จักคุณค่าของ พลศึกษา (สุขภาพและ ความสมบูรณ์ของร่าง กาย ความเป็นนักกีฬา การฝึกพลศึกษา (การ เล่นต่างๆ เช่นกายบรี หาร การเล่นเบ็ดเตล็ด</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี		ความมุ่งหมายเพื่อให้สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้		ความมุ่งหมายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี และสามารถสอนวิชาพลศึกษาได้	
หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน	หลักสูตรการฝึกหัดครู	กิจกรรมการเรียนการสอน
					การเล่นที่ใช้จังหวะ กรีฑา และกีฬา) การจัดระเบียบ และอุปกรณ์ (การจัดระเบียบของชั้น การตัดสินใจ การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดหาเครื่องอุปกรณ์ การบำรุงรักษาสนาม และอุปกรณ์)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 2 แสดงว่า มีหลักสูตรอบรมการเรือนตอนต้น พ.ศ. 2484 หลักสูตร
 ประโยครูปร่าง พ.ศ. 2484 หลักสูตรประโยครูปร่าง พ.ศ. 2486 หลักสูตรประโยค
 ฝึกหัดครูมูล พ.ศ. 2486 หลักสูตรฝึกหัดครูการเรือน พ.ศ. 2490 หลักสูตรประโยคครูประถม
 พ.ศ. 2491 หลักสูตรประโยคครูมัธยม พ.ศ. 2492 หลักสูตรประโยคครูการเรือน พ.ศ.
 2492 หลักสูตรประโยครูปร่าง พ.ศ. 2495 หลักสูตรประโยคครูมูล พ.ศ. 2495 และ
 หลักสูตรประโยคครูมัธยมศึกษาชั้นหัด พ.ศ. 2496 ซึ่งแต่ละหลักสูตรเหล่านี้ ก็ได้จัดให้มี
 วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรทั้งสิ้นและวิชาพลศึกษานี้ อาจจะเรียกชื่อแตกต่างกันไปบ้าง
 เช่น บางหลักสูตรเรียกว่า วิชาพลศึกษา การเดินรำตามจังหวะเพลงหรือเกม บางหลักสูตร
 ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหมวดวิชาสามัญ หรือวิชาวิธีสอนวิชาเฉพาะ ความมุ่งหมายของวิชา
 พลศึกษาในแต่ละหลักสูตรดังกล่าวแล้ว มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี มี 4
 หลักสูตร คือ หลักสูตรอบรมการเรือนตอนต้น พ.ศ. 2484 หลักสูตรฝึกหัดครูการเรือน พ.ศ.
 2490 หลักสูตรประโยคครูการเรือน พ.ศ. 2492 และหลักสูตรประโยคครูมัธยมศึกษา
 ชั้นหัด พ.ศ. 2496 ในส่วนความมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาที่มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ
 สอนวิชาพลศึกษาได้ มี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยครูปร่าง พ.ศ. 2484 และหลักสูตร
 ประโยครูปร่าง พ.ศ. 2486 นอกนั้นมุ่งให้ผู้เรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี และ
 สามารถสอนวิชาพลศึกษาได้ด้วย กิจกรรมพลศึกษาที่สอนในหลักสูตรเหล่านี้ มีกิจกรรมที่สำคัญ
 คือ การจัดระเบียบและอุปกรณ์ การตัดสินกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬา การรู้จักคุณค่าของ
 พลศึกษา การฝึกพลศึกษา อุบัติเหตุและการป้องกัน กายบริหารและการเล่น ยิมนาสติกส์
 ยืดหยุ่น หีบกระโดด ราวคู่ ราวเดี่ยว การเดินรำตามจังหวะเพลง กรีฑา เกมต่างๆ
 (เกมในร่มเพื่อสมาคมมีหมากกรุกไทย หมากกรุกรั้ง ฮอร์ดส์ ฯลฯ และเกมกลางแจ้ง มี
 ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ห่วงข้ามตาข่าย ตะกร้อวงเล็ก วงใหญ่ เนตบอล
 รักบี้) และกีฬาอื่นๆ เช่น มวย ญูติสู เป็นต้น